

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2005/89/EG
av den 18 januari 2006
om åtgärder för att trygga elförsörjning och infrastrukturinvesteringar
(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska
gemenskapen, särskilt artikel 95,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande ⁽¹⁾,

efter att ha hört regionkommittén,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽²⁾, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG av
den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre
marknaden för el ⁽³⁾ utgör ett viktigt steg på vägen mot
fullbordandet av den inre marknaden för el. Säkerställan-
det av en hög elförsörjningstrygghet är en grundförutsätt-
ning för att den inre marknaden verkligen skall fungera
och det direktivet gör det möjligt för medlemsstaterna att
ålägga elföretag att tillhandahålla allmännyttiga tjänster,
bland annat när det gäller försörjningstrygghet. Sådana all-
männyttiga tjänster bör definieras så noggrant och snävt
som möjligt och bör inte leda till att det skapas mer kapa-
citet än vad som behövs för att undvika onödiga avbrott i
eldistributionen till slutförbrukarna.

(2) Efterfrågan på el beräknas vanligtvis på medellång sikt på
grundval av scenarier som utarbetats av systemansvariga
för överföringssystemet eller av andra organisationer som
kan skapa dessa på begäran av en medlemsstat.

(3) För att trygga elförsörjningen på en konkurrensutsatt inre
elmarknad i EU krävs öppna och icke-diskriminerande
strategier som uppfyller marknadens krav. Avsaknaden av

sådana strategier i vissa medlemsstater, eller betydande
skillnader mellan medlemsstaternas strategier, skulle sned-
vrida konkurrensen. För att se till att elförsörjningen tryg-
gas och att den inre marknaden verkligen fungerar är det
viktigt att klart definiera de behöriga myndigheternas,
medlemsstaternas och de relevanta marknadsaktörernas
funktioner och ansvarsområden och att samtidigt undvika
att det uppstår hinder för nya marknadsaktörer, såsom
företag som producerar eller tillhandahåller elektricitet i en
medlemsstat och som nyligen startat sin verksamhet i den
medlemsstaten, och undvika snedvridning av den inre
marknaden för el eller betydande svårigheter för mark-
nadsaktörer, inbegripet företag med små marknadsandelar,
såsom en producent eller leverantör med en mycket liten
andel av den relevanta gemenskapsmarknaden.

(4) Europaparlamentets och rådets beslut
nr 1229/2003/EG ⁽⁴⁾ innehåller en serie riktlinjer för
gemenskapens politik för transeuropeiska energinät. Euro-
parlamentets och rådets förordning (EG) nr 1228/2003
av den 26 juni 2003 om villkor för tillträde till nät för
gränsöverskridande elhandel ⁽⁵⁾ innehåller bland annat de
allmänna principerna och detaljerade regler om hantering
av överföringsbegränsningar.

(5) Vid främjandet av el från förnybara energikällor är det nöd-
vändigt att söra för den därmed förknippade tillgängliga
reservkapaciteten, om det ur teknisk synpunkt behövs, för
att upprätthålla nätets tillförlitlighet och säkerhet.

(6) För att uppfylla gemenskapens miljötaganden och för att
minska det externa beroendet av importerad energi är det
viktigt att ta hänsyn till de långsiktiga effekterna av den
ökade efterfrågan på el.

(7) För att den inre marknaden verkligen skall fungera är det
viktigt att de systemansvariga för de nationella överförings-
systemen samarbetar i frågor som gäller nätsäkerhet, vil-
ket även omfattar fastställande av överföringskapacitet,
tillhandahållande av information och nätmodellering och
detta samarbete skulle kunna förbättras ytterligare. Bris-
tande samordning i fråga om nätsäkerheten bromsar
utvecklingen mot lika konkurrensvillkor.

⁽¹⁾ EUT C 120, 20.5.2005, s. 119.

⁽²⁾ Europaparlamentets yttrande av den 5 juli 2005 (ännu ej offentliggjort
i EUT) och rådets beslut av den 1 december 2005.

⁽³⁾ EUT L 176, 15.7.2003, s. 37. Direktivet ändrat genom rådets direktiv
2004/85/EG (EUT L 236, 7.7.2004, s. 10).

⁽⁴⁾ EUT L 176, 15.7.2003, s. 11.

⁽⁵⁾ EUT L 176, 15.7.2003, s. 1. Förordningen ändrad genom rådets förord-
ning (EG) nr 1223/2004 (EUT L 233, 2.7.2004, s. 3).

- (8) Det huvudsakliga syftet med relevanta tekniska regler och rekommendationer, såsom de som finns i driftmanualen för UCTE (Union for the Co-ordination of Transmission of Electricity) och liknande regler och rekommendationer som utarbetats av NORDEL, för näten inom de baltiska medlemsstaterna och de som finns för systemen i Förenade kungariket och Irland, är att tillhandahålla stöd för den tekniska driften av det sammanlänkade nätet och på så sätt bidra till att uppfylla kravet på störningsfri nät drift i händelse av systemfel i en enskild punkt eller i enskilda punkter i nätet och minimera kostnaderna för att lindra följderna av elavbrott.
- (9) De systemansvariga för överförings- och distributionssystemen bör vara skyldiga att tillhandahålla slutförbrukarna en hög servicenivå när det gäller frekvens av och längd på strömavbrott.
- (10) De åtgärder som får vidtas för att se till att lämpliga nivåer av reservproduktionskapacitet bibehålls bör vara marknadsbaserade och icke-diskriminerande och kan inbegripa sådana åtgärder som avtalade garantier eller arrangemang, frivilliga utbud eller tvingande åligganden för tillgång till kapacitet. Dessa åtgärder kan också kompletteras med andra icke-diskriminerande instrument som premiering av kapacitet.
- (11) För att säkerställa att lämplig information finns tillgänglig i förväg bör medlemsstaterna offentliggöra åtgärder som vidtagits för att upprätthålla jämvikten mellan utbud och efterfrågan bland befintliga och potentiella investerare i produktion och elförbrukare.
- (12) Det är av avgörande betydelse att medlemsstaterna, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 86, 87 och 88 i fördraget, fastställer klara, lämpliga och fasta ramar som gynnar tryggad elförsörjning och investeringar i produktionskapacitet och teknik för efterfrågestyrning. Det är också av stor vikt att man ser till att det utformas ett regelverk som uppmuntrar investeringar i nya överföringsförbindelser, särskilt mellan medlemsstaterna.
- (13) Europeiska rådet i Barcelona den 15 och 16 mars 2002 enades om en nivå på överföringsförmåga mellan medlemsstaterna. Låga nivåer på överföringsförmågan leder till en fragmentering av marknaden och hindrar konkurrensutvecklingen. En tillräcklig överföringsförmåga, vare sig den är gränsöverskridande eller ej, är en nödvändig men inte tillräcklig förutsättning för verklig konkurrens. I slutförbrukarnas intresse bör förhållandet mellan den eventuella nyttan med nya överföringsförbindelser och kostnaderna för sådana projekt avvägas på ett rimligt sätt.
- (14) Eftersom det är viktigt att fastställa de maximala tillgängliga överföringskapaciteterna utan att kraven på säker drift av näten överskrids krävs det också fullständig insyn i förfarandena för kapacitetsberäkning och kapacitetstilldelning i överföringssystemet. På så sätt skulle den befintliga kapaciteten kunna utnyttjas på ett bättre sätt och inga konstgjorda bristsignaler ges till marknaden, så att en verkligt konkurrenskraftig inre marknad kan uppnås i enlighet med direktiv 2003/54/EG.
- (15) De systemansvariga för överförings- och distributionssystemen behöver ett lämpligt och fast regelverk för sina investeringar och för underhåll och förnyelse av näten.
- (16) Enligt artikel 4 i direktiv 2003/54/EG skall medlemsstaterna övervaka och överlämna en rapport om elförsörjningstrygghet. Denna rapport bör täcka faktorer som är av betydelse på kort, medellång, och lång sikt för försörjningstrygghet, inbegripet den avsikt som den systemansvariga för överföringssystem har att investera i nätverket. Vid utformningen av denna rapport kommer medlemsstaterna att förväntas hänvisa till information och bedömningar som redan tagits fram av de systemansvariga för överföringssystem, både på individuell och kollektiv basis, inbegripet på europeisk nivå.
- (17) Medlemsstaterna bör se till att detta direktiv genomförs effektivt.
- (18) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden, nämligen att trygga elförsörjningen, genom rättvis konkurrens och inrättande av en fullt ut fungerande inre marknad för el, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför på grund av åtgärdens omfattning och verkningar bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Syftet med bestämmelserna i detta direktiv är att trygga elförsörjningen för att se till att den inre marknaden för el fungerar väl samt att garantera
  - a) en tillräcklig nivå av produktionskapacitet,
  - b) en tillräcklig balans mellan utbud och efterfrågan,

c) en lämplig nivå av överföringsförmåga mellan medlemsstaterna så att den inre marknaden utvecklas.

2. Genom direktivet skapas en ram inom vilken medlemsstaterna skall ta fram klara, fasta och icke-diskriminerande strategier för trygg elförsörjning som är förenliga med en konkurrensutsatt inre elmarknads krav.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv skall definitionerna i artikel 2 i direktiv 2003/54/EG gälla. Dessutom avses med

- a) *tillsynsmyndighet*: behörigt organ som medlemsstaten har utsett till tillsynsmyndighet i enlighet med artikel 23 i direktiv 2003/54/EG,
- b) *tryggad elförsörjning*: ett elsystems förmåga att förse slutförbrukare med el i enlighet med detta direktiv,
- c) *nätdriftsäkerhet*: oavbruten drift av överföringssystemet och, när så är tillämpligt, av distributionssystemet under förutsebara förhållanden,
- d) *jämvikt mellan utbud och efterfrågan*: tillgodoseende av förbrukarnas förutsebara efterfrågan på elanvändning utan att tvingande åtgärder behöver vidtas för att minska förbrukningen.

Artikel 3

Allmänna bestämmelser

1. Medlemsstaterna skall trygga elförsörjningen på en hög nivå genom att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att underlätta ett stabilt investeringsklimat och genom att fastställa vilka funktioner och ansvarsområden som de behöriga myndigheterna, i tillämpliga fall inbegripet tillsynsmyndigheter, och alla relevanta marknadsaktörer skall ha samt offentliggöra information om detta. De relevanta marknadsaktörerna innefattar bland annat systemansvariga för överförings- och distributionssystem, elproducenter, elleverantörer och slutförbrukare.

2. Då medlemsstaterna genomför de åtgärder som avses i punkt 1 skall de ta hänsyn till följande:

- a) Betydelsen av att tillförsäkra en oavbruten elförsörjning.
- b) Betydelsen av en öppen och stabil regleringsram.

c) Den inre marknaden och möjligheter till gränsöverskridande samarbete när det gäller trygg elförsörjning.

d) Behovet av regelbundet underhåll och, i förekommande fall, förnyelse av överförings- och distributionsnäten för att upprätthålla nätets prestanda.

e) Betydelsen av att säkerställa ett korrekt genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/77/EG av den 27 september 2001 om främjande av el producerad från förnybara energikällor på den inre marknaden för el ⁽¹⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/8/EG av den 11 februari 2004 om främjande av kraftvärme på grundval av efterfrågan på nyttiggjord värme på den inre marknaden för energi ⁽²⁾ i den mån bestämmelserna i dessa direktiv rör en tryggad elförsörjning.

f) Behovet av att säkerställa tillräcklig reservkapacitet avseende överföring och produktion för en stabil drift.

g) Betydelsen av att främja upprättandet av likvida råkraftmarknader.

3. Då medlemsstaterna genomför de åtgärder som avses i punkt 1 får de också ta hänsyn till följande:

a) Graden av mångfald i elproduktionen på nationell eller tillämplig regional nivå.

b) Betydelsen av att minska de långsiktiga effekterna av den ökade efterfrågan på el.

c) Betydelsen av att främja energieffektivitet och användning av ny teknik, särskilt teknik för efterfrågestyrning, förnybara energikällor och distribuerad produktion.

d) Betydelsen av att avskaffa administrativa hinder för investeringar i infrastruktur- och produktionskapacitet.

4. Medlemsstaterna skall se till att de åtgärder som vidtas i enlighet med detta direktiv inte är diskriminerande och inte utgör någon orimlig belastning för marknadsaktörerna, inbegripet nya marknadsaktörer och företag med små marknadsandelar. Medlemsstaterna skall också, innan åtgärderna antas, ta hänsyn till följandena av dem för slutförbrukarnas elkostnader.

⁽¹⁾ EGT L 283, 27.10.2001, s. 33. Direktivet ändrat genom 2003 års anslutningsakt.

⁽²⁾ EUT L 52, 21.2.2004, s. 50.

5. Då medlemsstaterna tryggar en lämplig nivå av överföringsförmåga mellan medlemsstaterna enligt artikel 1.1 c skall de särskilt beakta

- a) varje medlemsstats specifika geografiska läge,
- b) upprätthållandet av en rimlig avvägning mellan kostnaderna för att bygga nya överföringsförbindelser och vinsten för slutförbrukarna,

samt

- c) säkerställandet av att befintlig överföringsförmåga används så effektivt som möjligt.

Artikel 4

Nätdriftsäkerhet

- 1. a) Medlemsstaterna eller de behöriga myndigheterna skall se till att de systemansvariga för överföringssystemet fastställer minimidriftsregler och minimiskyldigheter för nätsäkerheten.

Innan de fastställer dessa regler och skyldigheter skall de samråda med de relevanta aktörerna i de berörda länder med vilka det finns överföringsförbindelser.

- b) Trots vad som sägs i led a första stycket får medlemsstaterna kräva att de systemansvariga för överföringssystemet ser till att dessa regler och skyldigheter underställs de behöriga myndigheterna för godkännande.
- c) Medlemsstaterna skall se till att de systemansvariga för överförings- och, i förekommande fall, distributionssystemet följer minimidriftsreglerna och uppfyller minimiskyldigheterna för nätsäkerheten.
- d) Medlemsstaterna skall kräva att de systemansvariga för överföringssystemet upprätthåller en tillfredsställande nivå på nätdriftsäkerheten.

I detta syfte skall de systemansvariga för överföringssystemet bibehålla en lämplig nivå av teknisk driftsäkerhetsreserv i överföringskapacitet samt samarbeta med berörda systemansvariga för överföringssystemet med vilka de är sammankopplade.

De förutsebara omständigheter under vilka säkerheten skall bibehållas definieras i reglerna för nätdriftsäkerheten.

- e) Medlemsstaterna skall särskilt se till att systemansvariga för sammankopplade överföringssystem och, i tillämpliga fall, de systemansvariga för distributionssystem vilka ansvarar för gemensamma överföringsförbindelser utbyter information om driftläget i elnäten i tid och på ett effektivt sätt i enlighet med driftsäkerhetskraven i minimireglerna. Samma krav skall, i tillämpliga fall, gälla för systemansvariga för överförings- och distributionssystem som tillsammans med systemansvariga utanför gemenskapen ansvarar för gemensamma överföringsförbindelser.

2. Medlemsstaterna eller de behöriga myndigheterna skall se till att de systemansvariga för överföringssystemen och, i tillämpliga fall, de systemansvariga för distributionssystemen fastställer och uppfyller mål för leverans kvalitet och nätsäkerhetsprestanda. Dessa mål skall godkännas av medlemsstaterna eller de behöriga myndigheterna och deras genomförande skall övervakas av dem. Målen skall vara objektiva, öppna och icke-diskriminerande och skall offentliggöras.

3. När medlemsstaterna vidtar de åtgärder som avses i artikel 24 i direktiv 2003/54/EG och i artikel 6 i förordning (EG) nr 1228/2003 skall de inte göra skillnad på gränsöverskridande kontrakt och nationella kontrakt.

4. Medlemsstaterna skall se till att minskad tillförsel i nödlägen skall grundas på i förväg fastställda kriterier i förhållande till hur obalanser hanteras av de systemansvariga för överföringssystemet. Alla säkerhetsåtgärder skall vidtas i nära samråd med andra relevanta systemansvariga för överföringssystem, med respekt för relevanta bilaterala avtal, inbegripet avtal om utbyte av information.

Artikel 5

Jämvikt mellan utbud och efterfrågan

1. Medlemsstaterna skall vidta lämpliga åtgärder för att upprätthålla jämvikt mellan efterfrågan på el och tillgänglig produktionskapacitet.

Medlemsstaterna skall bland annat

- a) utan att det påverkar små isolerade systems särskilda behov, främja inrättandet av en råkraftmarknad med rambetingelser som ger lämpliga prissignaler för produktion och förbrukning,
- b) ålägga de systemansvariga för överföringssystemet att sörja för att en lämplig nivå på reservproduktionskapaciteten är tillgänglig för balansregleringens behov och/eller att anta motsvarande marknadsbaserade åtgärder.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget, får medlemsstaterna vidta ytterligare åtgärder, omfattande, men inte begränsat till, följande:

- a) Införa bestämmelser för att främja ny produktionskapacitet och tillträde av en ny generation bolag till marknaden.

- b) Ta bort spärrar som hindrar utnyttjandet av fränkopplingsbara kontrakt.
- c) Ta bort spärrar som hindrar ingående av kontrakt för olika tidsperioder för både producenter och kunder.
- d) Uppmuntra införandet av teknik för efterfrågestyrning i realtid, exempelvis avancerade mätsystem.
- e) Uppmuntra effektiv energianvändning.
- f) Inleda anbudsörfaranden eller likvärdiga örfaranden i fråga om öppenhet och icke-diskriminering enligt artikel 7.1 i direktiv 2003/54/EG.

3. Medlemsstaterna skall offentliggöra de åtgärder som skall vidtas enligt denna artikel och se till att de får största möjliga spridning.

Artikel 6

Investeringar i nätet

1. Medlemsstaterna skall fastställa ett regelverk som
  - a) ger investeringssignaler till de systemansvariga för både överförings- och distributionsnäten att utveckla sina nät för att möta en förutsebar efterfrågan från marknaden,
 och
  - b) underlättar underhåll och vid behov förnyelse av näten.
2. Utan att detta påverkar förordning (EG) nr 1228/2003 får medlemsstaterna tillåta att investeringar i överföringsförbindelser görs av affärsrässiga intressenter.

Medlemsstaterna skall se till att beslut om investeringar i sammankopplingar fattas i nära samarbete med de berörda systemansvariga för överföringssystemen.

Artikel 7

Rapportering

1. Medlemsstaterna skall se till att den rapport som avses i artikel 4 i direktiv 2003/54/EG täcker elsystemets övergripande tillräcklighet för den befintliga och förväntade efterfrågan för el, och innehåller följande:
  - a) Nätdriftsäkerhet.
  - b) Den förväntade jämvikten mellan utbudet och efterfrågan för den kommande femårsperioden.
  - c) Framtidsutsikterna för elförsörjningstryggheten för perioden 5–15 år räknat från datumet för rapporten.

- d) De investeringar under de kommande fem eller fler kalenderåren som de systemansvariga för överföringssystemen eller andra aktörer som de känner till avser att göra när det gäller tillhandahållande av gränsoverskridande överföringskapacitet.

2. Medlemsstaterna eller de behöriga myndigheterna skall utarbeta rapporten i nära samarbete med de systemansvariga för överföringssystemen. De systemansvariga för överföringssystemen skall, om så är lämpligt, samråda med de systemansvariga för överföringssystemen i grannländerna.

3. Det avsnitt i rapporten som avser planer för investeringar i överföringsförbindelser i enlighet med punkt 1 d skall innehålla uppgifter om följande:

- a) Principerna om hantering av överbelastningar i enlighet med förordning (EG) nr 1228/2003.
- b) Befintliga och planerade överföringsledningar.
- c) Förväntade mönster för produktion, utbud, gränsoverskridande utbyte, och konsumtion som möjliggör efterfrågestyrning.
- d) Regionala, nationella och europeiska mål för hållbar utveckling, inklusive de projekt som ingår i de prioriterade projekt som förtecknas i bilaga I till beslut nr 1229/2003/EG.

Medlemsstaterna skall se till att de systemansvariga för överföringssystemen lämnar information om de investeringar som de eller andra aktörer som de känner till avser att göra när det gäller tillhandahållande av gränsoverskridande överföringsförmåga.

Medlemsstaterna får också kräva att de systemansvariga för överföringssystemen tillhandahåller information om investeringar i samband med att interna ledningar byggs som väsentligt påverkar tillhandahållandet av gränsoverskridande överföringsförmåga.

4. Medlemsstaterna eller de behöriga myndigheterna skall se till att tillgång till de uppgifter som behövs underlättas för de systemansvariga för överföringssystemen och/eller för de behöriga myndigheterna när detta behövs för genomförandet av denna uppgift.

Konfidentiell information får inte lämnas ut.

5. På grundval av den information som avses i punkt 1, fjärde strecksatsen och som erhållits från de behöriga myndigheterna, skall kommissionen rapportera till medlemsstaterna, de behöriga myndigheterna och Europeiska gruppen av tillsynsmyndigheter för el och gas, som inrättats genom kommissionens beslut 2003/796/EG ⁽¹⁾ om de planerade investeringarna och deras bidrag till det mål som anges i artikel 1.1.

Denna rapport kan kombineras med den rapport som föreskrivs i artikel 28.1 c i direktiv 2003/54/EG och skall offentliggöras.

Artikel 8

Införlivande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 24 februari 2008. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall senast den 1 december 2007 underrätta kommissionen om texten till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 9

Rapportering

Kommissionen skall övervaka och se över tillämpningen av detta direktiv och senast den 24 februari 2010 överlämna en lägesrapport till Europaparlamentet och rådet.

Artikel 10

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 11

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 18 januari 2006.

På Europaparlamentets vägnar
J. BORRELL FONTELLES
Ordförande

På rådets vägnar
H. WINKLER
Ordförande

⁽¹⁾ EUT L 296, 14.11.2003, s. 34.